

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2016/2140(INI)

10.2.2017

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za razvoj

o vodilni pobudi EU v sektorju oblačil
(2016/2140(INI))

Pripravljaivec mnenja: Jean Lambert

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je 60 milijonov ljudi po vsem svetu zaposlenih v tekstilnem in oblačilnem sektorju, ki ustvarja veliko delovnih mest, zlasti v državah v razvoju;
- B. ker je ta sektor mednarodno zelo prepleten in ker so oskrbovalne verige zato posebno zapletene, nacionalne, izolirane pobude pa posledično hitro dosežejo svoje meje;
- C. ker so proizvajalci tekstilnih izdelkov v državah v razvoju stalno izpostavljeni agresivnim nakupovalnim praksam mednarodne trgovine na debelo in na drobno, kar je med drugim posledica velike globalne konkurence;
- D. ker so možnosti podjetij, da vplivajo, omejene zlasti ob upoštevanju državnih pooblastil, zato morajo vlade držav proizvajalk ustvariti gospodarske in pravne okvirne pogoje za izvajanje svoje funkcije nadzora;
- E. ker so mednarodne pogodbe pomemben del boja proti nepravilnostim na področju varstva delavcev in socialnega varstva v tretjih državah in ker morajo podjetja poslovati v skladu s temi načeli;
 - 1. ugotavlja, da je oblačilna industrija med najbolj prekarnimi, delovni pogoji za delavce v Evropi in zunaj nje pa pogosto neustrezni, zlasti na področju varovanja zdravja in varnosti; poziva k uvrstitvi ratifikacije in izvajanja konvencij Mednarodne organizacije dela, tristranske izjave Mednarodne organizacije dela o načelih v zvezi z mednarodnimi podjetji in socialno politiko ter agende za dostojno delo med najpomembnejše točke vodilne pobude; poudarja, da se je treba osredotočiti na tiste, ki so najbolj ranljivi in izpostavljeni izkoriščanju, zlasti na otroke;
 - 2. obsoja vse oblike dela otrok in poziva, da se na ravni EU in ravni držav članic sprejmejo vsi ukrepi za popolno prepoved uvoza oblačil, ki so bila proizvedena z delom otrok, na evropski notranji trg; v zvezi s tem poudarja, kako pomembni so registri odgovornih dobaviteljev; opozarja na izkoriščevalske prakse nekaterih podizvajalcev, ki uporabljajo slabše in nezakonite standarde dela, ter jih obsoja; meni, da je za sodelujoče države nujno zagotoviti ratifikacijo in izvajanje konvencij Mednarodne organizacije dela št. 182 o prepovedi najhujših oblik dela otrok in št. 138 o minimalni starosti za sklenitev delovnega razmerja; poziva Komisijo, naj upošteva izkušnje, pridobljene z mednarodnim programom za odpravo dela otrok (IPEC) in globalnim zavezništvom za izkoreninjenje prisilnega dela, sodobnega suženjstva, trgovine z ljudmi in dela otrok;
 - 3. ugotavlja, da oblačilna industrija ustvarja delovna mesta za zelo raznolik nabor znanj, in sicer tako za nizkokvalificirane kot za zelo specializirane delavce;
 - 4. meni, da prostovoljne pobude za uporabo ekološkega, etičnega in trajnostnega pristopa pozitivno prispevajo k tekstilnemu sektorju; ugotavlja pa, da samo s temi pobudami ni mogoče primerno obravnavati temeljnih pravic delavcev, vključno z njihovim varstvom, svobodo združevanja, kolektivnimi pogajanja in vprašanji, kot so delo otrok, zdravje in

varnost, plače, socialna varnost in delovni čas; poudarja, da je treba razmisliti o sprejetju regulatornih ukrepov, ki jih morajo izvajati zadevne države in katerih namen je zagotoviti spoštovanje pravic delavcev v vsej oskrbovalni verigi, utrditi urade za delo in sisteme delovnih inšpekcij ter uvesti pritožbene mehanizme; poudarja, da je treba zagotoviti skladnost nacionalnih zakonov in predpisov s temeljnimi konvencijami Mednarodne organizacije dela;

5. ugotavlja, da cena ostaja za proizvajalce in trgovce na drobno odločilni dejavnik pri nakupu, s čimer se pogosto krnijo socialne pravice delavcev in plače; poziva EU, naj v sodelovanju z vsemi ustreznimi deležniki spodbuja uspešno socialno partnerstvo in podpira deležnike pri razvoju in izvajanju mehanizma za določitev plač v skladu z ustreznimi konvencijami Mednarodne organizacije dela, zlasti v državah, kjer ni ustrezne zakonodaje; poudarja, da je treba delavcem redno izplačevati primerne plače, ki bodo njim in njihovim družinam omogočale izpolnitev osnovnih potreb, ne da bi morali redno delati nadure; poudarja, da so za preprečitev negativne konkurence na področju stroškov dela potrebne kolektivne pogodbe in boljša ozaveščenost potrošnikov o morebitnih posledicah povpraševanja po vse nižjih cenah;
6. poudarja, da morajo biti vlade držav proizvajalk zmožne izvajati mednarodne standarde in ustrezno zakonodajo, saj so nujni partner v socialnem dialogu in prizadevanju za izboljšave v skladu z vodilno pobudo;
7. spodbuja k temu, da bi s pobudo EU o sektorju oblačil spodbujali k strokovnemu usposabljanju in vseživljenjskemu učenju, vključno s podjetniškim usposabljanjem, kar bi prispevalo h gospodarskemu in družbenemu razvoju; spodbuja k temu, da bi vse pobude ozaveščale o temeljnih pravicah delavcev in mehanizmih pravne pomoči v primeru njihovih kršitev ter da bi vključevale usposabljanje delavcev in delodajalcev o socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih; poudarja, da bi morala pobuda prispevati h krepitvi vloge žensk, ki sestavljajo večji del delovne sile v sektorju oblačil, vendar so vseeno izredno premalo zastopane na položajih, za katere je potrebna višja usposobljenost, in vodstvenih položajih; zato meni, da bi morali s pobudo dejavno spodbujati nediskriminacijo in enakost spolov, tudi v smislu plač, ter večjo vlogo žensk v družbah v tretjih državah, kar bi koristilo širši družini in družbi;
8. meni, da je Komisija že naredila prve korake v pravo smer v smislu predlaganih ciljev vodilne pobude, vključno z ozaveščanjem potrošnikov in podpiranjem držav v razvoju pri podpiranju in izvajanju mednarodnih standardov dela in okoljskih standardov; obžaluje pa, da trenutni cilji in pristop Komisije, kot je načrtan v poročilu s Konference na visoki ravni o odgovornem upravljanju oskrbovalne verige v sektorju oblačil, ki je potekala 25. aprila 2016, niso dovolj usmerjeni in ambiciozni za dejansko izboljšanje sektorja oblačil; ugotavlja, da je bilo v predhodnih ugotovitvah iz študije Komisije o oskrbovalnih verigah v sektorju oblačil opredeljeno, da največje vrzeli obstajajo na področju enakosti spolov, pravic delavcev, okolja in preglednosti v oskrbovalni verigi; poziva Komisijo, naj nemudoma izda poročilo, ki ga je naročila in v katerem so opredeljene vrzeli v sedanjih politiki, ter predloži konkretne predloge za obravnavo teh vrzeli;
9. poziva Komisijo, naj čim prej predstavi vodilno pobudo EU za odgovorno upravljanje oskrbovalne verige v sektorju oblačil, ki jo je obljubila kot del evropskega leta za razvoj

2015 in ki bi morala upoštevati obstoječe nacionalne pobude, kot so pobude v Nemčiji in na Nizozemskem; meni, da lahko EU v globalnem okviru podpira odgovornost v oskrbovalni verigi in je to dolžna storiti v odziv na tragične dogodke, kot je bilo zrušenje zgradbe Rana Plaza v Bangladešu, ter zaradi doslej največjega zanimanja državljanov EU;

10. meni, da bi moral vsak ukrep, pripravljen na podlagi vodilne pobude, pomagati spodbujati pobude več deležnikov, kot je program boljšega dela Mednarodne organizacije dela/Mednarodne finančne korporacije, ki združuje tristranski pristop s skladnostjo tovarn in vzpostavljanjem dialoga med delavci in vodstvom na nacionalni ravni, ali ACCORD, pripravljen v Bangladešu, ki je pravno zavezujoč, vključuje sindikate ter ne predvideva zgolj inšpekcijskih pregledov tovarn, temveč tudi njihovo sanacijo;
11. poziva Komisijo, naj izda poročilo, v katerem bodo opredeljene trenutne pobude in opisan njihov prispevek k izboljšanju pogojev delavcev v oblačilni industriji;
12. poudarja, da so združenja delavcev in delodajalcev nujni partnerji v socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih ter jih treba spodbujati; poudarja, da morajo imeti neodvisna in predstavniška združenja delavcev pri spodbujanju in varstvu pravic delavcev, zlasti na področju varovanja zdravja in varstva pri delu, možnost delovati neodvisno in svobodno; pri tem poudarja, da morajo imeti ta združenja dostop do tovarn, da bi poučili delavce o njihovih pravicah in varnosti; poudarja, da bi morali ukrepi, ki izvirajo iz katere koli pobude v sektorju oblačil, spodbujati temeljne pravice delavcev ter ratifikacijo in izvajanje konvencij Mednarodne organizacije dela, zlasti 87 in 98, ter da bi bilo treba predstavnike delavcev vključiti v postopek skrbnega pregleda, ki se vzpostavi na ravni podjetja;
13. meni, da je skladnost z veljavnim pravom in kolektivnimi pogodbami osnovni pogoj družbene odgovornosti podjetij; poleg tega meni, da družbeno odgovorno ravnanje nujno vključuje poštene sindikalne odnose, zlasti v zvezi s spoštovanjem sindikalnih pravic, redno obveščanje delavcev in njihovih predstavniških združenj;
14. poudarja tudi, da je treba okrepiti gradnjo zmogljivosti struktur pravne države v državah proizvajalkah, ki bi jo bilo treba zato spodbujati in zahtevati tudi v okviru evropske razvojne in zunanje politike;
15. meni, da je treba varovanje zdravja in varstvo pri delu vseh delavcev zagotoviti z mednarodnimi standardi, izvajanjem nacionalnega prava in kolektivnimi pogodbami na vseh ravneh (na ravni tovarne, na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni) ter zdravstvenimi in varnostnimi politikami na delovnem mestu v tovarnah ter pisnimi akcijskimi načrti, v izvajanje in nadzor katerih so vključeni delavci in njihovi predstavniki;
16. meni, da je treba v vseh pobudah EU v sektorju oblačil priznati, da je EU primerna raven za zastopanje in nadaljnji razvoj vodilnih načel OZN o podjetništvu in človekovih pravicah ter smernic OECD za mednarodna podjetja, po katerih so podjetja odgovorna v svoji oskrbovalni verigi; ugotavlja tudi, da bi morala podjetja razviti postopke, s katerimi bi lahko opredelila in blažila učinke svojega poslovanja na človekove pravice in delovne pogoje; predlaga prilagoditev standardov posebnostim malih in srednjih

podjetij (MSP);

17. priznava, da so sedanja prizadevanja za usposabljanje vodstva in delavcev na področju zdravja in varnosti, delovnega prava in enakosti spolov bistvena za izboljšanje pravic delavcev, in poziva k temu, da se z vodilno pobudo oblikuje posebna platforma za izmenjavo najboljših praks za usposabljanje delavcev in vodstva, ki bo osredotočena zlasti na srednje vodstvene delavce;
18. spodbuja EU, naj podpira države v razvoju pri sprejemanju in izvajanju mednarodnih standardov in konvencij; poziva Komisijo, naj še naprej v razprave o nadaljnji preferencialni trgovini z državami, povezanimi z globalno oskrbovalno verigo v sektorju oblačil, vključuje ratifikacijo temeljnih standardov Mednarodne organizacije dela, zdravstvene in varnostne inšpekcijske preglede ter svobodo združevanja in krepi človekove pravice ter delovne in okoljske konvencije po splošnem sistemu preferencialov; meni, da bi morala EU v svoje trgovinske sporazume vključiti določbe za izboljšanje življenja delavcev, in poudarja, da je treba v dvostranske in večstranske trgovinske sporazume vključiti klavzulo, ki bo spodbujala ratifikacijo in izvajanje konvencij Mednarodne organizacije dela in agende za dostojno delo;
19. poudarja pomen neodvisne inšpekcije dela za zgodnje opozarjanje in preprečevanje ter izvrševanje nacionalnih pravil in predpisov o varnosti in zdravju na delovnem mestu, vendar ugotavlja, da se lahko z dejavniki, kot so pretirane revizije, zmanjša njihova učinkovitost da lahko njihovo učinkovitost in da revizije odražajo le aktualno stanje v času preverjanja; meni, da sta ratifikacija in izvajanje konvencije Mednarodne organizacije dela št. 81 pomembni za odkrivanje zlorab; priporoča nadaljnjo preučitev načinov za izboljšanje revizij in inšpekcijskih pregledov, kot sta zблиževanje revizijskih standardov in metod ter izmenično pošiljanje različnih inšpektorjev, s čimer se lahko zaostrijo standardi, zlasti v državah s korupcijo; ugotavlja, da je pomembno ustrezno zaposlovanje inšpektorjev za delo in stalno usposabljanje novih in obstoječih inšpektorjev o mednarodnih konvencijah in standardih, lokalnih zakonih o delu in ustreznih inšpekcijskih tehnikah; poziva EU, naj še naprej finančno in tehnično podpira vzpostavitev inšpektoratov za delo v državah v razvoju v skladu z ustreznimi standardi Mednarodne organizacije dela, zlasti s svojimi razvojnimi sredstvi;
20. ugotavlja, da se je od začetka vzpona revizije družbene odgovornosti v oskrbovalni verigi oblačil in obutve pred več kot dvajsetimi leti število standardov in metod za revizijo družbene odgovornosti izredno povečalo, med nekaterimi pa so le majhne razlike, in da vsaka blagovna znamka ali trgovec na drobno uporablja nekoliko drugačne standarde, zato proizvajalci namenijo dragocene vire upravljanju stalnega toka revizij; zato priporoča, da se v posvetovanju z deležniki pospešijo in podprejo obstoječa prizadevanja industrije za zблиžanje revizijskih standardov in metod;
21. meni, da bi bilo treba odgovornost povečati v vsej oskrbovalni verigi, tudi med podizvajalci, in pozdravlja sedanja prizadevanja v ta namen; meni pa, da je najlažje na ravni EU oblikovati skupni okvir, s katerim se bo za podjetja EU, ki svojo proizvodnjo oblačil oddajajo v zunanje izvajanje v tretje države, vzpostavila pravna obveznost primerne skrbnosti za človekove pravice v podjetju, vključno z zavezujočimi ukrepi za zagotovitev sledljivosti in preglednosti, v skladu s katerimi bi morala podjetja, ki želijo poslovati na evropskem trgu, predložiti informacije o celotni oskrbovalni verigi svojih

- izdelkov; priporoča, da bi morala uredba, ki bi nastala v sodelovanju z lokalnimi in globalnimi sindikati, dopolnjevati in podpirati prostovoljne pobude na nacionalni, evropski in mednarodni ravni;
22. opozarja, da sta sledljivost in preglednost v oskrbovalni verigi ključna za doseganje trajnih sprememb; meni, da je pomanjkljiv dostop do informacij o sektorju oblačil v tretjih državah proizvajalkah pogosto največja ovira pri spopadanju s kršitvami človekovih in socialnih pravic ter pravic delavcev v globalni oskrbovalni verigi, zato je potreben obvezen sistem poročanja, ki bo zagotavljal informacije, s katerimi se bodo lahko povezali vsi akterji v globalni verigi posameznega izdelka, in sicer od kraja izdelave do trgovcev na drobno; poziva EU, naj podpre nastanek skupnega okvira za zbiranje podatkov o socialni, okoljski in delovni uspešnosti;
 23. meni, da ima obveščanje potrošnikov ključno vlogo pri zagotavljanju dostojnih pogojev dela, potrebi, ki se je pokazala v primeru zrušenja zgradbe Rana Plaza; poziva, naj se potrošnikom zagotovijo jasne in zanesljive informacije o trajnostnem ravnanju v oblačilnem sektorju, izvoru oblačil in ravni spoštovanja pravic delavcev; priporoča, da so informacije, zbrane pri katerem od ukrepov EU, javno dostopne, ter poziva Komisijo in države članice, naj razmislijo o vzpostavitvi javne spletne baze podatkov o vseh pomembnih informacijah o vseh akterjih vzdolž oskrbovalne verige;
 24. izpostavlja, da je treba za sektor oblačil zagotoviti idejo o družbeni odgovornosti podjetij, tudi na področjih, kot so kakovost in organizacija dela, enake možnosti in enako plačilo, socialno vključevanje, ukrepi za preprečevanje diskriminacije ter razvoj vseživljenjskega učenja in usposabljanja; poziva Komisijo, naj pripravi predlog za konvergenco zahtev glede družbene odgovornosti podjetij, ki bo zajemal tudi okvir za socialno poročanje in prevzemanje odgovornosti podjetij in vodstva za posledice zlorab ali kršitev, ter vzpostavi okvir za evropske sporazume o družbeni odgovornosti podjetij; poudarja, da bi morala družbena odgovornost podjetij spodbujati projekte, ki podpirajo prehod na trajnostno gospodarstvo; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo spodbude podjetjem EU, da bodo sprejela zaveze na področju družbene odgovornosti in obvezne skrbnosti podjetij; poudarja, da ta skrbnost vključuje sprejemanje proaktivnih ukrepov za odkrivanje in preprečevanje vseh kršitev človekovih, delavskih ali okoljskih pravic v vsej oskrbovalni verigi;
 25. poziva k ozaveščanju evropskih potrošnikov o proizvodnji tekstilnih izdelkov; v ta namen predlaga oblikovanje EU standarda označevanja za »poštena oblačila«, ki bo dostopen multinacionalnim družbam ter malim in srednjim podjetjem in bo znak spoštovanja poštenih delovnih pogojev in pomoči strankam pri sprejemanju odločitev o nakupu z boljšimi informacijami;
 26. poudarja, da je bilo za delovne pogoje v oblačilni industriji v nekaterih državah članicah EU večkrat ugotovljeno, da so nevarni, kar zadeva zdravje in varnost, plače, socialno varnost in delovni čas; zato poziva k oblikovanju učinkovitih in dobro usmerjenih pobud znotraj EU, s katerimi se bodo izboljšale razmere v sektorju oblačil in povečalo zaposlovanje v državah članicah;
 27. meni, da je nespoštovanje mednarodnih socialnih standardov v sektorju oblačil neke vrste socialni in okoljski damping, ki škoduje podjetjem in delavcem; poudarja, da je treba dejstvo, da evropska podjetja v tretjih državah ne upoštevajo strogih okoljskih

predpisov, obravnavati enako kot neupoštevanje pravic delavcev, saj ogroža njihovo zdravje ter uničuje podeželska in ribiška območja, lokalnemu prebivalstvu pa jemlje vse možnosti za razvoj;

28. čestita Komisiji, da je prispevala k skladu Vision Zero, ter jo spodbuja, naj še naprej vlaga v izboljševanje varnosti delavcev; vendar ugotavlja, da sklad in večina obstoječih pobud ne obravnavajo ustrezno vprašanja poštenih plač, pravice organiziranja ali diskriminacije na delovnem mestu;
29. poziva, naj nacionalne in evropske pobude spodbujajo potrošnike k nakupu lokalnih izdelkov;
30. meni, da odgovorno upravljanje globalne oskrbovalne verige v sektorju oblačil lahko prispeva h gospodarski rasti, ustvarjanju dostojnih delovnih mest, zmanjšanju revščine, krepitvi človekovih pravic in pravic delavcev ter prehodu z neformalne na formalno ekonomijo; vendar opozarja zlasti na poseben položaj izvoznih predelovalnih con, ki so v nekaterih državah izvzete iz lokalnih zakonov o delu, prepovedujejo sindikalne dejavnosti in delavcem ne zagotavljajo pravnega varstva, kar ni v skladu s standardi Mednarodne organizacije dela; poziva k večji preglednosti v teh conah, ki bi se zagotovila s spremljanjem in poročanjem;
31. poudarja, kako pomembna je oblačilna industrija, ki temelji na inovacijah in izdelkih z višjo dodano vrednostjo, v državah članicah; poziva Komisijo, naj zagotovi finančno podporo in poenostavi financiranje v okviru programov EU za mala in srednja podjetja v oblačilni industriji ter podpre pomembne raziskave;
32. podpira mala in srednja podjetja v državah članicah, ki pomembno prispevajo k ohranjanju in krepitvi evropske kulturne dediščine v oblačilni industriji.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	6.2.2017
Izid končnega glasovanja	+: 42 -: 4 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, Labros Fundulis (Lampros Fountoulis), Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Maria João Rodrigues, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Arena, Georges Bach, Mircea Diaconu, Sergio Gutiérrez Prieto, Krzysztof Hetman, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Alex Mayer, Csaba Sógor, Helga Stevens, Neoklis Siliikiotis (Neoklis Sylikiotis), Flavio Zanonato
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Clara Eugenia Aguilera García, Jakop Dalunde, Ulrike Rodust, Marc Tarabella, Miguel Viegas, Daniele Viotti